

Lerums kommun
Sektor Samhällsbyggnad
Strategisk planering
443 30 Lerum

Förslag till Tematiskt tillägg till översiktsplan, verksamhetsmark med tillhörande hållbarhetsbedömning. Granskningshandling. Diarienummer KS24.250.

Lerums Naturskyddsförening (LNF) har tagit del av granskningshandlingarna för rubricerat ärende dels på webben, dels vid de fyra informationstillfällena som erbjudits i Garveriet, Floda. LNF lämnar följande synpunkter på samtliga områden och kompletterar med en separat skrivelse om Jeriko öst.

Förslaget som nu är ute på granskning har bearbetats och ytan för ny verksamhetsmark har minskats med ca 60% jämfört med samrådsförslaget vilket är positivt. LNF anser att även hela området vid Härskogsvägen ska exkluderas så som förvaltningen föreslagit. Fortfarande är dock flera områden med som har värden som medför att de är olämpliga att exploatera. Enligt förvaltningen är storleken på de föreslagna områdena betydligt större än det förväntade behovet av verksamhetsmark. Nästa steg i processen är att ta fram detaljplaner för områdena. Enligt granskningshandlingen och uttalanden från förvaltningen kan fler områden komma att strykas eller minskas i storlek när processen går vidare.

LNF anser att Härskogsvägen ska strykas som möjligt verksamhetsområde med hänsyn till riksintresse för friluftslivet. Området är dessutom mycket kuperat och det kommer att krävas omfattande sprängning och utfyllnader för att göra området lämpligt för verksamhet. Nyetablering av verksamhet skulle öka tung trafik genom Härskogens friluftsområde.

LNF anser dessutom att Skallsjö ängar norr och Skallsjö ängar syd ska strykas, särskilt med hänsyn till riksintressen (se nedan). Områdena ligger förvisso längs E20, som är ett kriterium för att områden ska föreslås i utredningen. Tillfartsvägar till områdena måste kraftigt förbättras/förändras om tung trafik ska kunna trafikera här. Idag är tillfart för tung trafik från Kastenhofsmotet omöjlig och från Flodamotet går trafiken antingen över den enfiliga Högabron eller genom Berghult med bostäder och skola.

LNF anser att även Jeriko öst ska utgå. Vi vidhåller våra synpunkter i vårt tidigare samrådsyttrande att de stora lokala, regionala och nationella allmänintressen som är kopplade till natur-, kultur- och sociala värden som finns i området är så viktiga att bevara, att de uppväger de eventuella och högst diskutabla samhällsvinster som föreslagen exploatering av området Jeriko öst medför. I en separat skrivelse utvecklar LNF synpunkterna avseende Jeriko öst eftersom det finns så många aspekter som behöver belysas där.

Naturskyddsföreningen Lerum

I första hand bör befintliga verksamhetsområden utvecklas innan nya områden tas i anspråk. Det innebär att nya verksamheter etableras främst i anslutning till Stenkullens industriområde, närmare bestämt i Stillestorp och Tollestorp. Se kommentar om Stillestorp nedan under jordbruksmark.

Naturvärdesinventeringar saknas för de flesta av de föreslagna områdena. För att ge ett korrekt beslutsunderlag måste naturvärdesinventeringar genomföras för de områden som kan bli aktuella för ett beslut om verksamhetsområde.

Jordbruksmark

Ett väsentligt samhällsintresse på riksnivå idag är att bevara jordbruksmark i beredskapssyfte. I Lerum finns ett flertal områden med brukningsvärd jordbruksmark som ska skyddas enligt 3 kapitlet 4 § miljöbalken. En lokaliseringsutredning med avseende på jordbruksmark har tagits fram parallellt med att granskningshandlingen tagits fram. Syftet är att undersöka om det finns annan mark att ta i anspråk för aktuellt planförslag.

Områdena Skallsjö ängar norr och Skallsjö ängar syd består delvis av brukningsvärd jordbruksmark. I östra delen av områdena finns två fornlämningar (Tors källa samt skålgropssten). Strax intill ligger riksintressanta stenåldersboplatser utmed ån. I områdena behöver arkeologiska undersökningar genomföras innan man tar ställning till om områdena är lämpliga för verksamhetsmark.

Jordbruksmarken inom Stillestorp norr är en del av det större sammanhängande odlingslandskapet och i hög grad brukningsvärd. Jordbruksmarken utgör ca en tredjedel av den föreslagna arealen. Väster om Gråbovägen har området höga naturvärden och kulturhistoriska värden. Av dessa skäl bör de delarna strykas utredningen.

Riksintresse natur och Riksintresse kulturminnen.

Vid Sävveåns naturreservat på Skallsjö Ängar är marken av riksintresse för natur och för kulturminnen. Dessa riskerar att påtagligt skadas om industriområdena Skallsjö ängar nord och syd exploateras. Båda områdena har lågpunkterna i öster där de intressanta fiskbäckarna på Skallsjö ängar passerar en sankmark.

SMHI skriver 2019 att vi nu med allt varmare klimat kan förvänta oss att skyfallsregnen inträffar allt oftare och med ökad intensitet. Med stora hårdgjorda ytor i industriområdena är det risk att kemikalier spolas ut och dödar Sävveåns fiskyngel. Sankmarkens torv kan dessutom innehålla giftiga metaller som spolas med om torven eroderar. Bland annat finns giftiga färgämnen från ett f.d. tryckeri strax öster därom.

De stora stenåldersfynden på Skallsjö ängar har bara kunnat kartläggas på de avsnitt som fortfarande plöjdes på 1960-talet eller senare. Därför kan riksintressanta fynd även finnas uppe kring sankmarken. Där är guden Tors heliga källa en registrerad fornlämning, omtalad fortfarande på 1600-talet. Även kring bronsålderns hållristningssten kan det finnas riksintressanta boplatser där man nu föreslår utvidgning för industri.

Innan man klarat ut de grundläggande förutsättningarna, med kemiska undersökningar av

Naturskyddsföreningen Lerum

sankmarken, och arkeologiska undersökningar kring källan m.m. bör områdena Skallsjö ängar syd och Skallsjö ängar norr inte tas med i TÖP.

Riksintresse friluftsliv

Väster om Härskogsvägen går Härskogsområdets stora riksintressanta friluftsområde ända fram till gränsen för Lerums tätort. Här finns ett flertal stigar och småvägar som är mycket flitigt använda av både lerumsbor och tågresenärer. Inom riksintresset ligger även Burhults (Jutagårdens) stora ridanläggning; ridning nämns som en del av motiven för riksintresset. Burhult har ridvägar och vandringsleder i sin egen skog fram till Kullsjön långt inne i Härskogsområdet. Närmast gården på egna och arrenderade jordbruksmarker är deras möjligheter till bete och höskörd viktiga förutsättningar för anläggningens fortlevnad.

Lerums Naturskyddsförening

Catharina Pettersson
Ordförande

Stefan Larsson
vice ordförande

Lars-Erik Karlsson
styrelseledamot

Eventuella frågor skickas till catharinap51@gmail.com